

Täysistunto

Torstai 13.10.2016 klo 15.59—18.24

3.3. Suullinen kysymys diabeetikoiden lääkekorvausten leikkaamisesta (Aino-Kaisa Pekonen vas)

Suullinen kysymys SKT 102/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Seuraavaksi edustaja Pekonen.

Keskustelu

16.42 **Aino-Kaisa Pekonen vas:** Arvoisa puhemies! Hallitus on kohdentamassa lääkekorvausleikkauksia epäoikeudenmukaisesti yhteen potilasryhmään, diabeetikoihin. Kakkostyypin diabetesta sairastavien lääkekorvausta ollaan alentamassa roimasti. Monille ihmisille kyse on isoista rahoista. Lääkekorvausten leikkauksilla ei saada edes säästöjä, jos diabeetikot joutuvat sen seurauksena tinkimään sairautensa hoidosta. Rahojen pitää riittää myös asumiseen, ruokaan ja vaatteisiin. Monet pitkäaikaissairaat ihmiset joutuvat toimeentuloluukulle. Me tiedämme, että hoitamattomana kakkostyypin diabetes aiheuttaa munuaissairauksia, infarkteja, hermovaurioita, amputaatioita ja sokeutumisia, ja nämä sairaudet tulevat todella kalliiksi ja ovat myös todella suuria tragedioita yksilöille. Arvoisa ministeri Mattila, ymmärtääkö tämä hallitus tämän leikkauksen järjettömyyden, ja mikä on sen inhimillinen hinta?

16.43 **Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa kysyjä, kyllä, lääkesäästöjä on nyt esitetty tässä muodossa, missä on mukana myös lääkeala, mutta kyllä, se on myös yksi potilasryhmä. Meillä ovat varmasti samat luvut olleet myös pohjana sille, kuinka paljon nämä lääkesäästöt tulevat sitten eri ikäluokissa vaikuttamaan. Mutta on huomioitava myös se, että meillä on myös muita potilasryhmiä, joilla on suuria lääkemenoja: Entäs se yksinhuoltajaäiti, jolla on astmalääkkeitä? Kannattehan te huolta myös heistä? Minusta lääkekorvausjärjestelmää tulevaisuudessa tulee tarkastella kokonaisuutena ja uusia, kyllä, tasa-arvoisemmin niin, että se ei ole juuri yhtä potilasryhmää näin koskeva vaan että voitaisiin kiinnittää huomiota siihen, (Markus Mustajärven välihuuto) miten pienituloisten lääkehoito toteutuu.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt on mahdollisuus pyytää puheenvuoroja painamalla V-painiketta.

16.44 **Aino-Kaisa Pekonen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Leikkauksien perusteluissa vihjataan epäsuorasti, että kakkostyypin diabetes olisi itse aiheutettu sairaus. Ensinnäkään tämä ei pidä paikkaansa, ja toiseksi se on kestämaton peruste korvaustason

Pöytäkirjan asiakohta PTK 100/2016 vp

leikkaukselle. Elintapoja on totuttu Suomessa pitämään yksityisasiana, eivätkä ne vaikuta siihen, millaista hoitoa on kullekin saatavilla. Suomalainen terveydenhuolto perustuu kaikkien yhdenvertaisuuteen hoidon suhteen. Tämä on järkevä ja ainoa oikea periaate. On mahdollonta mitata, missä määrin eri sairaudet ovat niin sanotusti itse aiheutettuja. Kakkostyyppin diabetes ei läheskään aina liity elintapoihin, vaan sairaus puhkeaa usein perinnöllisistä syistä. Arvoisa ministeri Mattila, aikooko hallitus muuttaa lääkekorvauslainsäädäntöä ja myös lainsäädäntöä laajemminkin niin, että ihmisiä aletaan arvottamaan elintapojen mukaan?

16.45 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vihjaatteko te nyt elintasosairauteen? Minä en. Minä en tule vihjaamaan siinä (Välihuutoja vasemmalta) enkä tässä vastauksessa, että se on nimenomaan vain elintasosairaus. Kyllä me kaikki tiedämme, että meillä on myös perimä Suomessa, meillä on myös moneen muuhun sairauteen perimä. Ja tässä edelleen lääkekorvaus säilyy, 65 prosenttia, ja se tulee samalle tasolle kuin verenpaine- ja muut sydänlääkkeet. Ja sen lisäksi, arvoisa kysyjä, meillä on kirjattu rationaalinen lääkehoito hallitusohjelmaan, ja sen puitteissa minä tulen tekemään kaikkeni, että esimerkiksi myöskin lääketeiden hoito etenee, ja sillä en todellakaan vihjaa mihinkään elintasosairauteen vaan siihen, että suomalaisella lääkkeettömän hoidon ja lääkehoidon yhteisvoimalla olisi sitten mahdollisuus parantaa elinvoimaa ja väestön tasa-arvoista (Puhemies koputtaa) hyvinvointia.

16.46 Outi Alanko-Kahiluoto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Jos vertaa muihin EU-maihin, niin Suomessa kansalaiset maksavat itse enemmän terveysmenoistaan kuin useimmissa EU-maissa, ja voi sanoa, että näistä leikkauksista, joita te nyt teette, kärsivät kaikkein eniten nimenomaan paljon sairastavat pienituloiset ihmiset eikä niitä voi mitenkään pitää sosioekonomisesti kestävinä eikä kannatettavina, ne lisäävät terveyseroja ja vaikeuttavat pienituloisten ihmisten asemaa. Olisin kiinnostunut kuulemaan, kun hallitus on nyt poistamassa makeisveron ja tekee sillä tavalla yli 100 miljoonan euron loven valtion kassaan, olisitteko kiinnostunut kehittämään sen tilalle tammöistä terveysperustaista sokeriveroa, jolla voitaisiin ehkäistä nimenomaan lihavuutta ja esimerkiksi diabetesta, erilaisia kansanterveyden haittoja. Samalla myös saataisiin todellakin rahaa tänne valtion kassaan.

16.47 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä hallitus on tämän makeisveron kanssa Brysselin ikeen alla. Kyllä me tiedämme tässä salissa, että näin on, EU meitä tässä ohjaa. (Välihuuto vasemmalta)

Mutta mitä tulee vielä näitten pienituloisten lääkekorvauksiin, niin totean myös sen, että lääkekatto säilyy ennallaan, se jopa laskee hieman.

Niin kuin totesin myös tuossa edellisessä vastauksessa, lääketeitä hoitoa tulee edistää kaikin keinoin. Siihen liittyvät siis myös elintavat, liikunta, ruokavalio ja ohjaus — ilman sitä emme pääse eteenpäin lääkkeettömässä hoidossa, ja sote on myöskin siihen ratkaisu.

Mutta tällaista sokeriveron tyypeistä ratkaisua, kyllä, minä ainakin kannatan henkilökohtaisesti. Miten sitä hallitus voi edistää, se jää nyt tässä varmasti nähtäväksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 100/2016 vp

16.48 **Tuula Haatainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kakkostyyppin diabeteksellehan on tyypillistä se, että siihen liittyy hyvin monia erilaisia sairauksia. Sehän puhkeaa erityisesti ikääntyneille, vanhemmalla iällä, ja sen seurannaisena on sydän- ja verisuonisairauksia, ja usein tämä on kytköksissä myös pienituloisuuteen. Arvoisa hallitus, kun te olette nyt jo edellisillä päätöksillä nostaneet lääkekuluja, matkakuluja ja myös sosiaali- ja terveydenhuollon maksuja 30 prosenttia, niin onko pakko vielä diabetesta sairastaviin ihmisiin kohdistaa tämä lääkekorvauksen heikentäminen, joka vaikeuttaa entisestään näiden ihmisten tilannetta?

Eilen olin tilaisuudessa afasia-omaisten luona, ja he kysyivät, miksi hallitus kohdistaa jatkuvasti näitä säästöjä niihin ihmisiin, jotka sairastavat, kun tulot ovat jo pienet. Lääkärissäkäyntiin menee helposti 50 euroa taksimatkoineen, (Puhemies koputtaa) ja lisäksi lääkekorvaukset nousevat. Voisitteko pohtia jotain muuta kohdetta?

16.49 **Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä tämä säästöpaketti on tehty ja tuodaan eduskunnan käsittelyyn. Se on sitten eduskunnan päätettävissä, mitä sille tapahtuu. Mutta kuten jo sanoin, ministeriössä ja ministerinä olen aivan ehdottomasti sitä mieltä, että tämän lääkekorvausjärjestelmän kehittämistä tulee jatkaa, ja painopisteen tulee olla nimenomaan niissä paljon lääkkeitä käyttävien pienituloisten kohderyhmissä. Siitä me olemme varmasti aivan samaa mieltä. Ja totean vielä myös sen, että kyllä meillä kuitenkin edelleen on niitä turvaverkkoja: lääkekatto säilyy ennallaan, se jopa laskee hieman.

Sydän- ja verisuonisairauksia kyllä liittyy muuhunkin kuin diabetekseen, ja näitä liitännäissairauksia sitten hoidetaan ihan varmasti siinä vaiheessa, kun alkaa olla vakavia komplikaatioita. Kyllä ymmärtääkseni silloin diabeetikko on jo insuliinihoidon piirissä, ja insuliini säilyy edelleen sataprosenttisesti korvattavana lääkkeenä.

16.50 **Valtiovarainministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tämä sokerivero jouduttiin todellakin EU:n toimesta poistamaan. Sille haetaan korvaavaa, mutta on osoittautunut erittäin vaikeaksi luoda siihen korvaava vero.

Mitä sitten tulee näihin säästöihin, niin on erittäin ikävää, että me joudumme tekemään säästöjä eri puolille, mutta kun säästöjä joudutaan laajasti hakemaan hallituksen 4 miljardin säästöohjelman sisällä, ne osuvat isoille momenteille. Olen varma siitä, että ministerit vastualueillaan tekevät erittäin vastuullista työtä ja hakevat mahdollisimman oikeudenmukaisia ja tasapuolisia ratkaisuja. Mutta on ihan selvää se, että jokainen säästö tuntuu jossakin, ja siksi me teemme kaikkemme, että Suomen taloutta saadaan kasvuun ja tästä säästämisen kierteestä päästään eroon. Ja se onnistuu sillä, että meillä on laajempi ja parempi työllisyys ja talouskasvu.

Kysymyksen käsittely päättyi.